

ROMAN

Ons hart kent een limiet

Hanne Schreuder

Hanne Schreuder

Ons hart kent een limiet

CITER REEKS

Terwijl Ries Huizenga aan zijn artikel werkt, werpt hij af en toe een peinzende blik op zijn vrouw Lize. Zij is in de keuken bezig met het opruimen van serviesgoed en treft tevens wat voorbereidingen voor de maaltijd van de volgende dag. Van achter zijn grote bureau in de woonkamer heeft hij daar goed zicht op, en hij kan zich niet aan de indruk onttrekken dat haar iets dwarszit. Dat idee had hij ook al terwijl ze samen aten, maar toen hij ernaar vroeg, kreeg hij een ontwijkend antwoord. In plaats van zich daardoor gerust te laten stellen, werd hij juist nog opmerkzamer, want doorgaans is Lize juist heel open over alles wat haar bezighoudt, zowel over de leuke als de verdrietige dingen. Hijzelf daarentegen is niet zo'n prater en houdt zich meestal op de achtergrond, zeker als het 'prietpraat' betreft zoals hij dat noemt. Hij staat niet bekend als een gangmaker, maar dat stoort hem allerm minst. Degenen die hem beter kennen weten dat hij heel boeiend kan vertellen en graag serieuze gesprekken wil voeren over zaken die van wezenlijk belang zijn. Hij kan buitengewoon goed zijn standpunt uiteenzetten en uitstekend luisteren. Bovendien is hij in staat door zijn manier van vragen, de meningen van anderen goed boven tafel te krijgen. Maar zijn gevoelens onder woorden brengen over zaken die hem echt raken, heeft hij altijd een moeilijke opgave gevonden.

In zijn jeugd was dat ook niet nodig want hij bracht bijna al zijn tijd door met zijn tweelingbroer Rein en ze begrepen elkaar uitstekend zonder woorden. Samen waren ze een onafscheidelijk duo. Als ze al eens apart gesignaleerd werden, was dat meestal op initiatief van Rein, die zich zo af en toe wel eens afzette tegen die vanzelfsprekende twee-eenheid die

zij samen vormden. Hoewel ze qua uiterlijk als twee druppels water op elkaar leken – tot wanhoop van velen – had Ries een introvert karakter terwijl Rein een extravert was.

Hij wordt in zijn overpeinzingen gestoord door Lize, die een kop koffie voor hem neerzet.

‘Dank je,’ zegt hij genegen. ‘Ik ben bijna klaar, zullen we zo nog een stukje fietsen?’

‘Ja, fijn, het is heerlijk weer.’

Ries haast zich om zijn werk af te maken, en zo rijden ze even later het dorp uit om een stukje door de bossen te fietsen, hun favoriete route voor een mooie zomeravond.

Onderweg valt het Ries weer op dat Lize stiller is dan gewoonlijk.

‘Heb je nog iets bijzonders gedaan vandaag?’ vraagt hij haar, in een poging erachter te komen wat haar bezighoudt.

Ze vertelt iets over haar werk in de bibliotheek en besluit: ‘En vanmiddag heb ik bij Josca koffiegedronken.’

Josca is hun buurvrouw. Ze woont samen met haar man Roel in het huis dat oorspronkelijk voor Rein bestemd was. Ries kreeg van de krant waarvoor Rein en hij beiden werkten namelijk kort voor zijn huwelijk een correspondentschap in Amerika aangeboden, maar hij gaf al meteen te verstaan dat hij daar absoluut niets voor voelde. ‘Ik ben niet zo’n avonturier,’ luidde zijn argumentatie. Daarop benaderde men Rein, die na zijn aanvankelijke aarzelingen besloot op het aanbod in te gaan. Het trok hem wel om eens een tijd onafhankelijk van zijn tweelingbroer te opereren en ook Reins Ella had er geen problemen mee.

Er waren echter wel een paar praktische problemen. Zo hadden ze samen met Ries en Lize twee, door garages geschakelde, woningen laten bouwen. Rein en Ella besloten hun helft te koop te zetten en zo kwamen Roel en Josca er terecht. Roel was net benoemd tot directeur op een basisschool in de buurt en zocht woonruimte omdat de afstand tussen Rotterdam en de Veluwe te groot was om elke dag te moeten overbruggen.

Vanaf het begin klikte het buitengewoon goed tussen beide stellen, zodat ze behalve burens ook vrienden geworden zijn.

Ries stelt bij zichzelf vast dat hij zo niet verder komt, dus hij besluit niet verder te vragen. Vroeg of laat komt ze er waarschijnlijk zelf wel mee. Hij heeft er zelf ook een gruwelijke hekel aan als mensen menen hem tot praten te moeten dwingen. Dat is wat hij juist zo waardeert in Lize, ze zal nooit blijven aandringing hij laat merken ergens nog niet over te willen praten. Zij kan echter heel goed tussen de regels door luisteren en bezit de gave hun gesprekken zo te sturen dat hij vaak uiteindelijk als vanzelf zijn gevoelens en gedachten met haar deelt. Bij haar voelt hij zich veilig en dat is in het verleden weleens anders geweest.

Zijn moeder was een dominante vrouw, die haar mening niet onder stoelen of banken stak. Alles moest gaan zoals zij het in gedachten had en alles moest gezegd kunnen worden, ook als het voor anderen kwetsend was. Dit alles onder het motto: 'Je moet eerlijk zijn.'

Ries, gevoelig als hij was, voelde zich als kind meermalen heel onbehaaglijk als zijn moeder zijn gedrag of een gedachte van hem openlijk veroordeelde of belachelijk maakte.

Hij was een kleine denker, en stelde honderd-en-een vragen, die zijn moeder niet altijd afdoende wist te beantwoorden en zij werd van zijn steeds herhaalde vragen tureluurs, zodat ze hem vaak kortaf wegstuurde. Toen hij eens tijdens een kerstfeestviering in de kerk een gedicht mocht voordragen, deed hij dat vol overgave, compleet met handgebaren en een sprekende mimiek, wat hem naderhand het commentaar van zijn moeder opleverde dat hij niet zo 'overdreven' moest doen. Anders zouden ze hem zeker niet nog eens vragen om een gedicht voor te lezen. Het was voor hem een enorme domper na een fijne middag.

Dergelijke gebeurtenissen leidden ertoe dat hij onzeker werd en haar steeds minder vroeg of toevertrouwde, wat haar dan weer minachtend deed opmerken dat hij zo'n 'stille' was. Naarmate hij ouder werd trok Ries dan ook meer naar zijn va-

der en werd het hem ook steeds duidelijker dat de verbintenis tussen hun ouders niet meer was zoals die behoorde te zijn. Toen Rein en hij halverwege hun studie journalistiek waren overleed hun moeder plotseling aan een hartinfarct, en in de tijd die daarop volgde merkte Ries meer en meer onder welke grote druk hij al die jaren geleefd had. Zijn zelfvertrouwen had een flinke klap gekregen. In een openhartig gesprek met zijn vader bekende hij dat hij zich vaak schuldig voelde omdat de dood van zijn moeder zo'n kennelijke opluchting voor hem betekende. Deze vertelde hem dat hij dat gevoel wel enigszins herkende.

Het was voor hem destijds een teleurstelling gebleken dat zijn Hannah helemaal niet zo blij bleek te zijn met de op handen zijnde gezinsuitbreiding als hij zelf was.

Toen na verloop van tijd bleek dat er een tweeling op komst was, had Marien tussen de regels door heel goed gemerkt dat het gegeven een flinke streep door haar rekening was. Zij, toch al niet zo blij met het feit dat ze vanwege zijn kantoorboekhandel redelijk gebonden waren, vreesde met de komst van een kind nog meer vrijheid te moeten inleveren. Toen het er twee bleken te zijn, had ze dat onbehaaglijke gevoel gehad dat het feit dat Rein destijds als eerste werd geboren, te maken had met haar houding tegenover Ries.

In het bewuste gesprek zei hij tegen hem: 'Dat gevoel van opluchting is niet goed te praten, nooit. Dat moeten we ook niet proberen, ze was tenslotte mijn vrouw en jouw moeder, maar zijzelf had daar ook schuld aan. Vaak heb ik hartzeer gehad om haar houding tegenover jou, maar als ik haar daarop wees, moest ik het vaak ook ontgelden. In wezen bedoelde ze het niet verkeerd, maar ze was vooral op zichzelf gericht, kon zich absoluut niet verplaatsen in mensen die anders dachten dan zij en ze bracht haar mening niet altijd even fijngevoelig. Bid dat je niet verbitterd raakt, en laat je schuldgevoel geen obsessie voor je worden.'

Eenmaal weer thuis aangekomen drinken Ries en Lize samen nog wat op het terras, en maken daarna aanstalten om naar bed te gaan. Als Ries alles afgesloten heeft vindt hij Lize boven, in het donker voor het raam staande en naar buiten starend.

Hij gaat achter haar staan en legt zijn handen op haar schouders. Even staan ze zo stil bij elkaar en dan zegt ze toonloos: 'Josca vertelde vanmiddag dat ze weer zwanger is.'

Ze voelt een schok door hem heen gaan, hij houdt zijn adem in en laat haar los. Zwijgend kleedt hij zich uit, poest zijn tanden en laat zich dan zakken op de rand van het bed. Zij volgt zijn voorbeeld en zegt dan, terwijl ze tevergeefs zijn ogen zoekt: 'Ik vond het zo moeilijk om het je te zeggen... sinds je het weet.' Plotseling zijn zijn armen vast om haar heen en verbergt hij zijn gezicht in haar schouder. Gesmoord zegt hij: 'Lieske, meisje toch.'

'Sinds je het weet...' Talloze malen hoort Ries die nacht in gedachten Lize deze woorden weer uitspreken. Zij is onder-tussen in slaap gevallen, maar Ries kan de slaap maar niet vatten.

Drie jaar zijn ze nu getrouwd, maar tot nu toe is hun liefste wens nog niet in vervulling gegaan. In het begin maakten ze zich nog niet direct ongerust, later hielden ze elkaar voor dat ze wat zouden moeten oefenen in geduld. Maar toen aan het begin van het jaar uit Amerika het bericht kwam dat Rein en Ella in het najaar hun eerste kindje mochten verwachten besloten ze naar de huisarts te gaan, die hen vervolgens doorverwees naar het ziekenhuis. Daar werd toen een serie onderzoeken gestart en na een aantal maanden van hoop en vrees kregen ze de mededeling dat de kans op een zwangerschap heel klein is. De oorzaak daarvoor is bij Ries gevonden, er blijkt iets mis met zijn hormoonhuishouding.

Het is nu ongeveer zes weken geleden dat dit vonnis vol-trokken werd, zo voelt hij dat tenminste, en binnenkort heb-ben ze opnieuw een afspraak met dokter Peerenboom.

Er is namelijk nog wel de mogelijkheid van een hormoonkuur, maar dat is wel een zware belasting. De betreffende hormonen kunnen alleen per injectie toegediend worden, en dat zal twee- tot driemaal per week moeten gebeuren. Bovendien kunnen deze hormonen ook een aantal minder prettige bijwerkingen hebben, zodat de arts hem naar huis gestuurd heeft met het advies er eens over na te denken of hij deze weg überhaupt wel wil inslaan.

‘En verder,’ had dokter Peerenboom gezegd terwijl hij hen over zijn bril heen ernstig aankeek, ‘is er dan nog de mogelijkheid van kunstmatige inseminatie met behulp van een donor.’ Maar dat idee werd door Lize direct stellig van de hand gewezen. ‘Wij willen graag een kindje van ons sámen, niet ten koste van alles een kind,’ zei ze.

Dágen later pas had hij haar kunnen vertellen wat deze woorden voor hem betekenden.

Sinds hij het weet, staat zijn wereld op zijn kop: zijn droom van een groot gezellig gezin zal geen werkelijkheid worden. Maar boven alles voelt hij zich schuldig en machteloos omdat hij waarschijnlijk niet in staat zal zijn Lizes liefste wens te vervullen.

De volgende ochtend rijdt hij naar zijn werk met een gevoel of zijn hoofd vol watten zit. Pas tegen de morgen is hij in slaap gevallen, maar het is geen verkwikkende slaap geweest, integendeel, hij heeft heel onrustig gedroomd. Bij het wakker worden weet hij echter niet meer wat er gepasseerd is in die droom, alleen het onbehaaglijke gevoel blijft hem bij, en Lize kan dat met al haar lieve zorgzaamheid niet wegnemen.

Het is dan ook meer geluk dan wijsheid dat hij ten slotte heelhuids op de redactie belandt.

Hij heeft moeite zich te concentreren op zijn werk, en reageert daarom prikkelbaar en kortaf op alles en iedereen. Zijn collega's zien het met stijgende verbazing aan. Zo kennen ze hem helemaal niet. Over de hele linie is de sfeer op de redactie trouwens goed te noemen. Harm, Geerten, Thijs

en hijzelf vormen een echt team en Freek die hun afdeling leidt geeft hen nooit het gevoel boven hen, maar altijd naast hen te staan. Tijdens de koffiepauze probeert Freek dan ook te peilen waar dit onverklaarbare gedrag door veroorzaakt wordt, maar Ries houdt de boot af. Hij is er niet aan toe om opening van zaken te geven.

Ook de dagen die volgen duurt zijn onevenwichtige houding voort en de aanvankelijke verwondering van zijn collega's dreigt langzaam om te slaan in ergernis.

Als op vrijdagmiddag Thijs om een kleinigheid de wind van voren krijgt, wordt het Harm te bar. 'Hóór eens even,' valt hij uit, 'dit is géén manier van doen. Als jij om een of andere reden ergens mee zit, dan kun je dat ook gewoon zeggen. je niets wilt vertellen, is dat je goed recht, maar gedraag je dan tenminste normaal.'

Ries buigt tijdens deze tirade schuld bewust het hoofd en bestudeert zijn toetsenbord. Dan heft hij zijn hoofd op en zegt vlak: 'Je hebt gelijk. Thijs, het spijt me, ik zal proberen me voortaan te beheersen.'

'Wel verdraaid,' zegt Harm fel, en hij slaat daarbij met zijn potlood zo hard op de rand van zijn bureau dat het in tweeën breekt. 'Het is me heus niet om je excuses te doen. Snáp dat dan, man. Het is overduidelijk dat er iets aan de hand is en vandaag of morgen stik je erin als je zo doorgaat. Het hoeft niet hier en het hoeft niet nu, maar praat eens een keer over wat je dwarszit.'

'Waarvan akte,' zegt Geerten droog, maar niemand lacht.

Met een ruk schuift Ries zijn stoel naar achteren en loopt het redactielokaal uit. Harm staat ook op, hij wil hem achternagaan, maar Freek houdt hem tegen: 'Laat hem maar, Harm,' zegt hij, 'het is duidelijk dat hij er niets over kwijt wil. Laten we maar proberen hem een beetje te ontzien, waarschijnlijk is dat voorlopig de enige hulp die we kunnen bieden.'

Niet alleen op zijn werk, ook thuis is Ries merkbaar uit zijn evenwicht en uitermate zwijgzaam. Dat laatste is vooral voor

Lize heel moeilijk te verteren. Natuurlijk heeft ze begrip voor zijn lichtgeraaktheid, zijn verdriet is immers ook het hare, maar juist dát doet zo'n pijn, dat hij zijn verdriet niet met haar delen wil, dat hij alleen blijft tobben en ieder gesprek hierover categorisch uit de weg gaat.

Op de avond voorafgaand aan de dag van hun vervolgspraak met dokter Peerenboom vat ze echter de koe bij de horens. Ze staat voor Ries' bureau en vraagt hem op de man af: 'Wat ga je morgen zegg de dokter vraagt of je die hormoonbehandeling wil? Je wilt het kennelijk niet met me bespreken, maar ik zou het toch wel plezierig vind ik van tevoren op de hoogte ben.' Ze kan het niet helpen dat zowel haar woordkeuze als haar toon sarcastisch klinkt, maar ze is zo moe van de spanning, het alsmaar geven en niet terugontvangen, dat haar zelfbeheersing haar in de steek laat.

Ries kijkt haar gekweld aan. Hij beseft heel goed dat hij haar met zijn houding verdriet doet, maar hij is zijn zekerheid kwijt en reageert daarop onbewust op dezelfde manier als in zijn jeugd: hij houdt zijn gedachten en gevoelens voor zichzelf uit angst nog meer gekwetst te worden en zelfs zijn vrouw is momenteel niet bij machte dat te doorbreken.

In een poging toch nog iets goed te maken staat hij op en trekt haar tegen zich aan.

In Lizes haar zegt hij geëmotioneerd: 'Sorry meisje, je hebt gelijk... Natuurlijk moeten we erover praten. Wat mij betreft ga ik het wel proberen, het is immers de enige kans die ik heb. Ik wil mezelf later geen verwijten hoeven te maken dat ik die heb laten schieten omdat ik zou opzien tegen de ongemakken die het met zich meebrengt.'

Lize doet een stap terug en zoekt zijn ogen. 'Maar heb je er wel goed over nagedacht? Je weet dat het heel zwaar is en dokter Peerenboom zei dat het misschien wel een jaar zou gaan duren.'

'Och,' zegt hij haast driftig, 'daar hóef ik toch niet over na te denken? Ik zei toch al dat het de enige mogelijkheid is. Dat is toch het minste wat ik kan doen, het probéren. Dacht

je soms dat ik dat voor jou niet over zou hebben?’

‘Ries!!!’

‘Och,’ herhaalt hij, ‘let maar niet op mij, ik...’

Minutenlang wacht ze, maar hij maakt zijn zin niet af.

‘Vertel het maar.’ zegt ze zacht, maar het antwoord komt direct: ‘Nee, laat maar.’

Aan de ene kant is ze teleurgesteld, even had ze gehoopt op een doorbraak, een écht gesprek, maar aan de andere kant is ze al blij met het feit dat ze, hoe kort ook, weer het gevoel heeft contact met hem te hebben.

‘Het is goed.’ zegt ze.

Het geluk leek nog nooit zo ver weg

Ries en Lize Huizenga zijn al een paar jaar getrouwd en zouden niets liever willen dan een kindje. Na onderzoek blijkt Ries echter een hormonale afwijking te hebben. Zijn collega's en vrienden hebben een gezin en zelfs bij zijn tweelingbroer wordt een baby verwacht. Waarom is dat hun niet gegund? Hij vindt het moeilijk om hier met Lize over te praten en hun kinderloosheid dreigt hen verder uit elkaar te drijven. Maar Lize laat het er niet bij zitten. Samen moeten ze een manier vinden om verder te gaan. Deze nieuwe weg is alleen veel moeilijker dan ze ooit hadden kunnen bedenken.

Ons hart kent een limiet is het hartverscheurende debuut van **Hanne Schreuder**. Het zet je stil bij het verdriet dat een onvervulde kindervens met zich mee kan brengen, maar ook bij de kracht van relaties. Hoe diep het dal ook gaat, er is altijd een weg omhoog.

ISBN 978 90 2053 741 3 NUR 344

9 789020 537413

www.citerreeks.nl

CITER REEKS